

AARDige Buren roept gemeentes op tot actie: gebruik de Omgevingswet

Buren en boeren staan liever niet tegenover elkaar in de rechtszaal. Niemand wil met de nek aangekeken worden in het dorp, of opeens geen uitnodiging meer krijgen voor de jaarlijkse borrel. De sfeer wordt er niet beter op, maar wat moet je doen als je je ernstige zorgen maakt over je gezondheid en die van je kinderen, omdat de buurman landbouwgif spuit tot op enkele meters van jouw tuin?

Dat pesticiden wettelijk zijn toegelaten, betekent niet dat ze daarom altijd veilig zijn. Oud-CDA-Kamerlid Algra vertelde bij [Oprop Fryslân](#) dat hij nu de ziekte van Parkinson heeft. Hij wijt het zelf aan zijn jeugd waarin hij volop in aanraking kwam met landbouwgif, waaronder glyfosaat, dat toen nog alles veilig werd aangemerkt. Dat middel is recent door de Europese Unie opnieuw voor tien jaar toegelaten, ondanks felle kritiek van wetenschappers en artsen. In de Europese toelatingstoetsen wordt niet voldoende getoetst op het risico op Parkinson, ondanks dat er sterke aanwijzingen zijn dat glyfosaat dat kan veroorzaken. Maar ook voor de kwijnende [insectenstand](#) en de alarmerende [waterkwaliteit](#) is landbouwgif één van de grote boosdoeners.

Ondertussen zijn er Nederlanders die de gifspuit wekelijks langs zien rijden terwijl hun kinderen op enkele meters afstand op de trampoline springen. Specifiek op de [teelt van bloembollen](#) wordt uitzonderlijk veel gespoten. Omwonenden weten niet wát er wordt gesproeid en wat het effect is van de combinatie van verschillende pesticiden bij elkaar. Ook dat is namelijk iets waar niet op getoetst wordt. De gifindustrie wijst dan vaak op ‘blootstelling’; omwonenden zouden niet kunnen bewijzen dat ze daadwerkelijk in hoge mate aan pesticiden worden blootgesteld, dus hoe kunnen ze dan claimen dat ze gezondheidsrisico lopen? Maar zoals een Friese buur beschrijft: “een paar minuten na het sproeien heb ik dikke gezwollen lippen, word ik dagenlang hees en heb ik keelproblemen.” Kan de spuitende teler bewijzen dat het niet van dat gif komt?

Het probleem tussen boeren en burens over gifgebruik bestaat al jaren, en al jaren verzaakt de overheid om burgers te beschermen. In 2019 nam de Tweede Kamer al een [motie](#) aan om afstandsnormen te stellen tussen bestrijdingsmiddelengebruik en woningen, maar dit is tot op heden niet ingevoerd. In 2023 stapte de eerste groep omwonenden [in Drenthe](#) daarom naar de rechter, gevolgd door meerdere groepen dit jaar in o.a. Limburg en Noord-Brabant. Steeds oordeelde de rechter dat het gifgebruik sterk beperkt of zelfs helemaal verboden moest worden. [Dertien maatschappelijke organisaties](#) staan deze bewonersgroepen bij met het collectief AARDige Buren. Inmiddels ondersteunt of bemiddelt AARDige Buren al tussen negentien bewonersgroepen en telers verspreid door het land.

Sinds de invoering van de Omgevingswet begin dit jaar hebben gemeenten de juridische mogelijkheid om teelten te verbieden waarop excessief veel landbouwgif wordt gebruikt, zoals de gangbare bollenteelt. Ook kunnen ze bufferzones instellen rond kwetsbare plekken, zoals woningen, scholen of beschermde natuurgebieden, waar geen landbouwgif gebruikt mag worden. Gifspuiten tot op vijf meter van een slaapkamerraam, zoals in het voorbeeld van de genoemde Friese buur, zou absoluut niet meer mogelijk moeten zijn.

AARDige Buren roept alle gemeentes daarom op: bescherm burger, boer en bij tegen de gevaren van landbouwgif; verbied de gangbare bollenteelt, zeker in de buurt van mensen en kwetsbare natuur en water, en stel voldoende ruime spuitvrije zones in voor andere niet-biologische teelten! AARDige Buren bespuit men toch niet?